

MASARYK  
UNIVERSITY

MUNI  
KULTURNÍ  
CENTRUM

KULTURNÍ  
CENTRUM  
MASARYKOVY  
UNIVERZITY



<b>Úvodní text</b>	1
<b>Rada pro kulturu a umění Masarykovy univerzity</b>	3
<b>Součásti Kulturního centra</b>	
Nakladatelství Munipress	4
Mendelovo muzeum Masarykovy univerzity	8
Univerzitní centrum Telč	12
Archiv Masarykovy univerzity	16
<b>Místa setkávání</b>	
Univerzitní kino Scala	19
Aula Sira Rogera V. Scrutona	21
Mendelův refektář	22
Velká aula Karla Engliše	24
Galerie Pitevna	26
<b>Hudební medailonky</b>	
Hudební soubory Pedagogické fakulty MU	28
Mužský pěvecký sbor Láaska opravdivá	28
Indigo Quartet	29
Symfonický orchestr Masarykovy univerzity	29
<b>Vlastní tvorba</b>	30
<b>Masaryk University Centre for Culture, Art and Events</b>	32

Rada Kulturního centra Masarykovy univerzity:

Předseda Mgr. Jaroslav Makovec

Členové Mgr. Petr Dimitrov  
Marián Kišš, M.A., Ph.D.  
Mgr. Blanka Křížová  
PhDr. Alena Mizerová  
Mgr. Jana Barbora Slaběňáková

Informační tiskovinu připravil autorský kolektiv:

Jiří Hanuš, Alena Mizerová, Blanka Křížová, Jaroslav Makovec,  
Daniela Schön, Jana Barbora Slaběňáková, Petr Dimitrov,  
Petr Kamenický, Marek Sedláček.

Fotografie:

Jan Dostál: s. 12;  
Ivo Dvořák: obálka, s. 20 uprostřed;  
Michaela Dvořáková: s. 26–27;  
fotoarchív MU: s. 3, 15 dole, 22, 24, 25, 28, 29;  
Radek Gomola: s. 4–7;  
Tomáš Hájek: s. 9 uprostřed;  
Martin Indruch: s. 1, 8, 10, 21 nahoře;  
KIVA: s. 23;  
Radek Míča: s. 17;  
M Plus: s. 11 dole;  
Kamil Mrkvička: s. 14 uprostřed a dole;  
Jan Prokopius: s. 19, 20 dole, 21;  
Jana Barbora Slaběňáková: s. 17, 18;  
Lucie Zemanová: s. 13, 14 nahoře, 15 nahoře.

Graficky upravil Jakub Konvica.

Redigovaly Alena Mizerová, Radka Vyskočilová a Martina Hovorková.  
2. vydání. Vydala Masarykova univerzita v roce 2023.

# KULTURNÍ CENTRUM MASARYKOVY UNIVERZITY

Jakkoli je hlavním cílem univerzity vzdělávání v konkrétních vědeckých oborech, kultura by zde měla mít své místo, a to přinejmenším v trojím smyslu. Na vysokých školách jsou pěstovány i umělecké obory, kulturní akce jsou vyzařováním vnitřní síly a kreativity instituce a v neposlední řadě můžeme mluvit o organizační kultuře, která vytváří tmel personální politiky. Pokud chápeme kulturu v tomto širším smyslu, dokážeme se úspěšně bránit pojetí, podle něhož je kultura pomyslnou třešničkou na dortu, na kterou většinou nezbývají peníze.

Vedení Masarykovy univerzity, které nastoupilo do úřadu na podzim 2019, si předsevzalo za cíl sjednotit a prohloubit činnost univerzitních institucí, které se mají věnovat i kultuře: jedná se především o Nakladatelství Munipress, Mendelovo muzeum v prostorách augustiniánského kláštera na Starém Brně, Univerzitní centrum Telč na místě bývalého jezuitského areálu a také o Archiv MU, který soustřeďuje dokumenty a obrazový materiál, který může být vhodně využit při konání výstav i jiných akcí. Ani covidová pohroma tomuto cíli nedokázala zabránit, i když se celý „jednotící“ proces odehrával především virtuálně a mnoho z plánovaných kulturních počínů muselo být zrušeno.



Platformami, na nichž by mělo být toto úsilí o propojení již existujících institucí viditelné, se staly zejména dvě: „**Masarykovy dny**“, konané na počátku března na počest duchovního otce univerzity, a „**Mendelovy dny**“ na počátku listopadu. Tématem roku 2023 je odpovědnost vědců a intelektuálů: v rámci Masarykových dnů se připomenula významná postava sira Rogera V. Scrutona, který se zasadil o udržení univerzitní ideje v Československu v době normalizace, a také aktuální téma ruské agresivní války vůči Ukrajině, která vyvolává množství otázek o odpovědnosti ruské inteligence. Profesor Andrej Zubov, odpůrce Putinova režimu, přednášel o možnostech demokratického uspořádání v Rusku a o pozici ruských intelektuálů v Rusku i mimo jeho hranice. Mendelovy dny jsou věnovány odpovědnosti za rizika moderního genetického výzkumu.

Kulturní činnost univerzity se samozřejmě nevyčerpává uvedenými skutečnostmi. Na univerzitě působí hudební a divadelní soubory, v kampusu v Brně-Bohunicích jsou umístěna hodnota umělecká díla (zmiňme například plastiku Stanislava Kolíbalu), a tak se jeho areál stává osobitým sochařským parkem, rozrůstají se umělecké i archivní sbírky, přes potíže s pandemií znovu fungují výstavní prostory Galerie Pitevna. Samotné akademické obřady jsou pak umělecká díla svého druhu. Navíc: již z dřívějšího období působí Rada pro kulturu a umění MU, která však v roce 2021 doznala značnou ztrátu – odešel její dlouholetý člen, emeritní rektor Eduard Schmidt (1935–2021), jenž byl příkladem vědce, který pro univerzitní kulturu vykonal mnoho záslužné práce.

Smyslem této útlé knižičky je poukázat na zmíněné instituce a jejich aktuální činnost. Představuje se v ní Munipress, vedený Alenou Mizerovou, Mendelovo muzeum, řízené Blankou Křížovou, Univerzitní centrum v Telči, spravované Jaroslavem Makovcem, a Archiv MU pod vedením Jany B. Slaběňákové. Díky obrazovému doprovodu si čtenáři mohou udělat alespoň rámcovou představu o díle, které na úrovni těchto institucí vzniká.

Slavnostní atmosféru dodává akcím Univerzitní kino Scala, které pod vedením Radka Pernici a Petra Dimitrova poskytuje prostor pro kvalitní filmovou produkci a hostí i vzdělávací a kulturní podniky. A v této souvislosti je nutné zmínit také prostory augustiniánského kláštera na Starém Brně a Velkou aulu K. Engliše na Právnické fakultě MU. Neocenitelnou pomocí je spolupráce s MUNI TV, studentským studiem při Fakultě sociálních studií. Na profesionální úrovni zajišťuje nahrávání, online přenosy akcí Kulturního centra i jejich archivaci.

V posledních třech letech se Kulturní centrum univerzity stalo realitou. Svůj tvůrčí potenciál rozvíjí jak v obdobích složitých protipandemických opatření, tak v době postcovidové, naplněné novými kulturními a společenskými výzvami. Potěšující je skutečnost, že i v době krizí byla univerzita stále místem, které žilo kulturou a uměním.

Jiří Hanuš,  
prorektor pro akademické a personální záležitosti MU

# RADA PRO KULTURU A UMĚNÍ MASARYKOVY UNIVERZITY

prof. PhDr. Jiří Hanuš, Ph.D., předseda

## Členové

Mgr. Miroslav Balašík, Ph.D.  
doc. PhDr. Martin Flašar, Ph.D.  
prof. PaedDr. Radek Horáček, Ph.D.  
Mgr. Petr Kamenický, Ph.D.  
prof. PhDr. Jiří Kroupa, CSc.  
Mgr. Blanka Křížová

Mgr. Jaroslav Makovec  
PhDr. Alena Mizerová  
PhDr. Jan Pavlík  
doc. Mgr. Vladimír Richter  
Mgr. Jana Barbora Slaběňáková  
prof. PhDr. Lubomír Slavíček, CSc.  
prof. PhDr. Miloš Štědroň, CSc.  
prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.  
doc. PhDr. Jiří Zahradka, Ph.D.  
Mgr. Iva Zlatušková



Masarykova univerzita dnes náleží k největším univerzitním nakladatelům ve střední Evropě. Její Nakladatelství Munipress buduje od roku 2007 pozici významného univerzitního nakladatele, který plní hlavní poslání: zprostředkovávat výsledky vědecko-výzkumné a vzdělávací činnosti Masarykovy univerzity.

Vědecká komunita oceňuje indexování univerzitní produkce v databázích Scopus i Web of Science. Většina odborných časopisů a vědeckých děl je vydávána v režimu Open Access a je dostupná prostřednictvím portálů **Journals** a **Munispace**. Pro redakce časopisů

poskytuje Munipress podporu ve správě celouniverzitního redakčního systému Open Journal Systems, který rozvíjí v mezinárodní spolupráci s ostatními univerzitami.

Pro podporu vydávání cizojazyčných děl byl nově založen fond **Scientia est potentia**. S jeho příspěvím zajišťuje Munipress několik edičních řad: „Masaryk University Miscellanea“; „Masaryk University Monographs“; „Masaryk University Conversations“; „Masaryk University Contributions to ...“; „Mendel Lectures“ a „Masaryk University Papers“.

## Významný vydavatel odborné a studijní literatury

Munipress nabízí autorům široké možnosti pro publikování jejich vědeckých i studijních textů. Společně s fakultami vydává odborné monografie, původní i překladové učebnice, často v dotiscích či dalších vydáních. Vlajkovou lodí nakladatelství se stala učebnice „Genetika“, základ výuky nejen v České republice.



## Stálý ediční námět: Masarykova univerzita

Munipress se zaměřuje na vydávání knih o dějinách Masarykovy univerzity. V edici **Pocita osobnostem** představuje významné osobnosti spjaté s Masarykovou univerzitou. Pozoruhodná je digitální edice **Zlatý fond Masarykovy univerzity**, která zpřístupňuje historické ediční řady zakládajících fakult i díla významných osobností.



## „Věda Vám!“

Ediční plán Munipress obsahuje i tituly určené pro širokou veřejnost a usilující o přesah mimo úzce vymezené vědní obory.

Edice **Munice** přináší aktuální témata z přírodních, společenských i humanitních věd. Nabízí moderní, atraktivní a obsahově srozumitelné texty a jedinečné grafické zpracování. Je příspěvkem k celoživotnímu vzdělávání společnosti.



Edice **Poprvé v češtině** zpřístupňuje čtenářům významná díla světové odborné literatury, která doposud nebyla v českém jazyce publikována. Přinesla i světové bestselery.



Nová edice **Mezi žánry** je otevřená všem autorům s ambicí oslovit čtenáře vlastním názorem, slovesnou, ilustrační, básnickou či esejistickou tvorbou. Čtenáři se již těší z vydaných svazků: *Náš stát*; *Stokrát Antarktida*; *Tou cestou domů*. *Meditace s obrazy*; *Cesta z Ruska*. *Ruská agrese proti Ukrajině a její důsledky*, *Mé celoživotní janáčkování*. *Hovory nejen o hudbě*.

M  
Z



**Knižní videa, audioknihy a dostupnost univerzitní produkce**

**Studio Munipress** umožňuje nahrávání rozhovorů, besed, představování novinek. Rozšiřuje tak možnosti setkávání čtenářů s autory a redaktory v online prostoru kdekoliv a kdykoliv. V současnosti je ke zhlédnutí téměř 90 pořadů.



Celkovou knižní a časopiseckou produkci Munipress pravidelně prezentuje na české i mezinárodní scéně. Je členem Association of European University Presses, Svazu českých knihkupců a nakladatelů, Publishers International Linking Association. Publikace Munipressu jsou dostupné ve světové distribuční síti. Zásilkový portál **Munishop** navíc nabízí zájemcům možnost výběru z produkce Masarykovy univerzity, který mohou doplnit i o dárkové univerzitní předměty.

**Munipress publikuje a popularizuje vědu přes 15 let**

Dnes se Munipress řadí mezi největší univerzitní nakladatele. Ročně vydává přes 300 titulů vědeckých a populárně-naučných knih a časopisů v tištěné i elektronické podobě. Oslovení nejširší čtenářské obce významně posílilo působení Munipressu v rámci Kulturního centra Masarykovy univerzity. Pod jeho záštitou vydává náročné publikace, pořádá akce festivalového typu, například *Knihy v kině*, *Knihy v Brně*, ve vlastním studiu nahrává knižní videa.

Za dobu svého působení se nakladatelství Munipress stalo stálíci na knižním trhu a získalo řadu významných cen v oblasti vědecké a odborné literatury.

MUNIPRESS  
Publikujeme a popularizujeme vědu





# MENDELOVO MUZEUM MASARYKOVY UNIVERZITY

Masarykova univerzita je svým založením spjata s osobností a životním dílem Tomáše G. Masaryka, řadou výzkumů však odkazuje také na vědecká bádání v Brně 19. století. Zde vyniká pozoruhodná osobnost **Gregora Johanna Mendela** (1822–1884), přírodovědce a opata starobrněnského kláštera, kterého celý svět zná jako „otce genetiky“.

## Expozice „G. J. Mendel: Příběh skromného génia“

Mendelovo muzeum Masarykovy univerzity pečuje o odkaz Gregora Johanna Mendela v autentickém prostředí augustiniánského kláštera na Starém Brně, kde Mendel žil a pracoval více než 40 let. Expozice slučuje historické prostory s moderními prvky. K vidění jsou originální předměty, které patřily „otci genetiky“, a na závěr i faksimile rukopisu Mendelovy stěžejní práce „Versuche über Pflanzenhybriden“ (Pokusy s rostlinnými hybridy).



### Mendelův pokoj a výstava „Opráskí sčeskí historje“

Ve výročním roce 2022 se muzeum rozrostlo o další prostory. Kromě prostorné chodby, která slouží k edukačním programům a je zde umístěn soubor osmi „Oprásků“ věnovaných Mendelovi, je nově zpřístupněna i původní Mendelova cela, ve které Mendel žil až do svého zvolení opatem v roce 1868.



### Expozice „Genetika aneb Podivuhodná cesta do jádra buňky“

Na historickou expozici navazuje nová interaktivní expozice o genetice, která přibližuje běžnému návštěvníkovi Mendelovy pokusy, objevy, základy genetiky a molekulární biologie. Součástí jsou manuální i elektronické prvky, vysvětlující animace i vybavení současné laboratoře.



### Komiksová výstava „G. J. Mendel a Genetika“

Mendelovo muzeum se snaží dostat Mendela do povědomí žáků a studentů edukačními programy, ale vytvořilo také komiksovou výstavu „G. J. MENDEL a GENETIKA“, která poutavou formou přibližuje mladšímu publiku život a objevy G. J. Mendela a na ně navazující genetikou.



### Místo populárně-vědeckých diskusí a akcí

Mendelovo muzeum je místem setkávání odborníků i centrem, kde jsou výsledky vědy a výzkumu prezentovány široké veřejnosti.

Na mezinárodně uznávaných přednáškách „Mendel Lectures“ vystoupila řada nositelů Nobelovy ceny. Úspěšné jsou i přednášky z oblasti věd o živé a neživé přírodě či z humanitních oborů, tzv. „Seminar Series“. Mendelovo muzeum MU stálo u vzniku dnes již tradičního festivalu „Mendel...“, pořádaného každoročně jako oslava významného vědce. Osobnost G. J. Mendela si Masarykova univerzita připomíná od roku 2020 v rámci podzimních „Mendelových dnů“, které si vysloužily uznání. Za přelomový lze označit rok 2021, s nímž se pojí významný komplexní výzkum Mendelovy DNA.



Univerzitní centrum Telč poskytuje studijní a vzdělávací příležitosti fakult Masarykovy univerzity v kraji Vysočina, nabízí studijní a vzdělávací programy v rámci celoživotního vzdělávání a reaguje na vzdělávací potřeby regionu – konají se zde semináře, konference a letní vzdělávací kurzy. Vzdělávací centrum se odlišuje svým umístěním – mimo jižní Moravu. Prostředí je velmi atraktivní: historické jádro Telče lemují malebné patrové domy s renesančními štíty a podloubím. Město je od roku 1992 zapsané na seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Univerzitní centrum Telč vzniklo v prostorách bývalé jezuitské koleje. Monumentální historický objekt vystavěný v polovině 17. století získala Masarykova univerzita v roce 2004 a díky rozsáhlé rekonstrukci vznikl v Telči moderní integrovaný areál, který vytváří kvalitní zázemí pro poskytování vysokoškolských studijních a vzdělávacích programů Masarykovy univerzity. Součástí objektu jsou také ubytovací kapacity, knihovna a informační centrum. Výukové prostory jsou vybaveny moderní audiovizuální a počítačovou technikou. V přízemí budovy je otevřena kavárna a zajištěn stravovací provoz.



## Univerzita třetího věku (U3V) MU v Telči

Výuka Univerzity třetího věku probíhá v univerzitním centru od roku 2006. U3V je souborem programů celoživotního vzdělávání, který je zaměřen na vzdělávání osob seniorského věku. Slavnostní akt imatrikulace prvních studentů-seniorů se uskutečnil 27. 10. 2006.

Programy U3V jsou velmi oblíbené a každoročně se jich účastní na devadesát posluchačů z Telče a širokého okolí. Pro akademický rok 2022/2023 je ve spolupráci s jednotlivými fakultami Masarykovy univerzity realizován Všeobecně zaměřený kurz U3V určený všem zájemcům, kteří si chtějí rozšířit svůj všeobecný přehled a dříve získané znalosti z nejrůznějších vědních oborů.





**Svět Romů očima Míly Doleželové**

Projekt „Svět Romů očima Míly Doleželové“, podpořený fondy EHP a Norska, usiluje o oživení nemovité kulturní památky – areálu bývalé jezuitské koleje v Telči. Cílem je již fungující a využívané prostory pozvednout na vyšší úroveň, více je otevřít veřejnosti a místním komunitám a vytvořit z nich společensko-kulturní centrum Telče, s přesahem i mimo region.

Hlavním cílem je upozornit veřejnost na mimořádné dílo malířky Míly Doleželové a jejího manžela Jiřího Mareše prostřednictvím vytvoření výstavního prostoru a zpřístupnění expozice jejich obrazů. Pro volnočasové využití budou k dispozici dva umělecké ateliéry, ve kterých se budou konat výtvarné, hudební a taneční dílny či kurzy. Ve spolupráci s partnerem projektu, Muzeem romské kultury, je připravována řada vzdělávacích a kulturních akcí, určených pro žáky škol z regionu i pro širokou veřejnost. Otevření expozice je plánováno na červen 2023.

**Aktivity UCT**

Univerzitní centrum je ideálním místem pro realizaci studijních programů (zejména kombinovaného studia), rozličných vzdělávacích a společensko-kulturních akcí v podobě seminářů, konferencí, školení, výjezdních zasedání, teambuildingů, letních/zimních škol apod. Prostory jsou využívány současně Masarykovou univerzitou a komerčně jinými subjekty pro prezentační a firemní pobyty nebo individuální či skupinové akce připravené na míru požadavkům širokého spektra zájemců. Dlouhodobým záměrem Masarykovy univerzity je rozvíjet prostřednictvím Univerzitního centra spolupráci s místními partnery: Krajem Vysočina, městem Telč, Ústavem teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, Národním památkovým ústavem, Muzeem Vysočiny, ZUŠ Telč, GOB a SOŠ Telč a dalšími.



Archiv Masarykovy univerzity je jedním z nejvýznamnějších a největších vysokoškolských archivů v České republice. Přestože o zřízení archivu jednala univerzita již v roce 1931, tedy dvanáct let po svém založení v lednu 1919, došlo k němu až v roce 1936.

Během druhé světové války byla značná část univerzitní dokumentace zničena, zachována celistvě zůstala pouze studijní agenda. Poválečné materiály jsou v archivu dochovány komplexně.

**N**árod československý si pamatoval dobře, že nejúčinnější zbraní v dobách jeho útisku byla vzdělanost, která vedla český lid k snaživé práci myšlenkové a tím i k hospodářskému blahobytu, a proto usiloval více než po půl století, aby byla na Moravě zřízena druhá česká universita. Tento úkol převzal a vyplnil teprve obnovený stát československý. Již v prvních dnech po našem osvobození podali dne 15. listopadu roku 1918 poslanci Národního shromáždění československého, Alois Jirásek, Dr. Karel Engliš a jiní, návrh na zřízení university s českou řečí vyučovací v Brně. Po projednání zákonné osnovy, o níž zpravodajem byl poslanec Dr. Jaroslav Budínský, byl jednomyslně přijat dne 28. ledna roku 1919 zákon, kterým byla zřízena druhá česká universita, ozdobená jménem prvního presidenta **Tomáše Garrigue Masaryka**. Tímto čestným označením oceněna byla jeho vědecká a vychovatelská práce, uznány byly jeho zásluhy, které si jako vysokoškolský učitel a politik získal v boji o druhou českou universitu, a uctěna byla jeho světlá, velká osobnost, připomínající československému národu na věčné časy jeho dílo osvoboditelské. ✎ Posvěcena mnoholetým úsilím o své zrození, Masarykova universita soutěží ušlechtilé na poli kulturním a roste v dílech

## Okna do historie univerzity

V archivní síti je nyní zařazen jako archiv specializovaný. Sídlí v budově Krajského úřadu Jihomoravského kraje na Žerotínově náměstí 3 v Brně, nedaleko centra města. Je odborným pracovištěm s celouniverzitní působností a jeho posláním je zejména všestranná péče o archiválii vzniklé z činnosti univerzity a jejích osobností, a tím o zachování samotné historie univerzity. Archiválie získává od jednotlivých součástí univerzity, zpracovává je, zpřístupňuje laické i odborné veřejnosti a vede jejich přehled v celostátní evidenci. Využívá je k publikační a výstavní činnosti. Odborní pracovníci archivu se v posledním období podíleli na jedinečném počínu Nakladatelství MuniPress – vydání faksimile původního rukopisu vrcholného díla Karla Engliše „Velká logika“ zpracováním části jeho fondu, zapůjčeného z Archivu Národního muzea, a kompletní digitalizací více než 2 500 stran originálů strojopisů a rukopisů. Archiv také spolupracoval při výzkumu a shromažďování podkladů pro výstavu „Brno–Minsk 1941“.

Badatelnu archivu ročně navštíví řada zájemců o studium univerzitních dějin. Hojně předkládány bývají zejména osobní fondy důležitých osobností, které na univerzitě působily. V archivu jich je uloženo 151. Archiv pečuje také o sbírky trojrozměrných předmětů. Sbírká medailí čítá na 170 unikátních položek. Některé z nich jsou vystavovány při slavnostních příležitostech, například při udílení zlatých medailí MU významným osobnostem. V neposlední řadě archiv vyhotovuje potvrzení o studiu a druhopisy diplomů ze zde uložených materiálů.

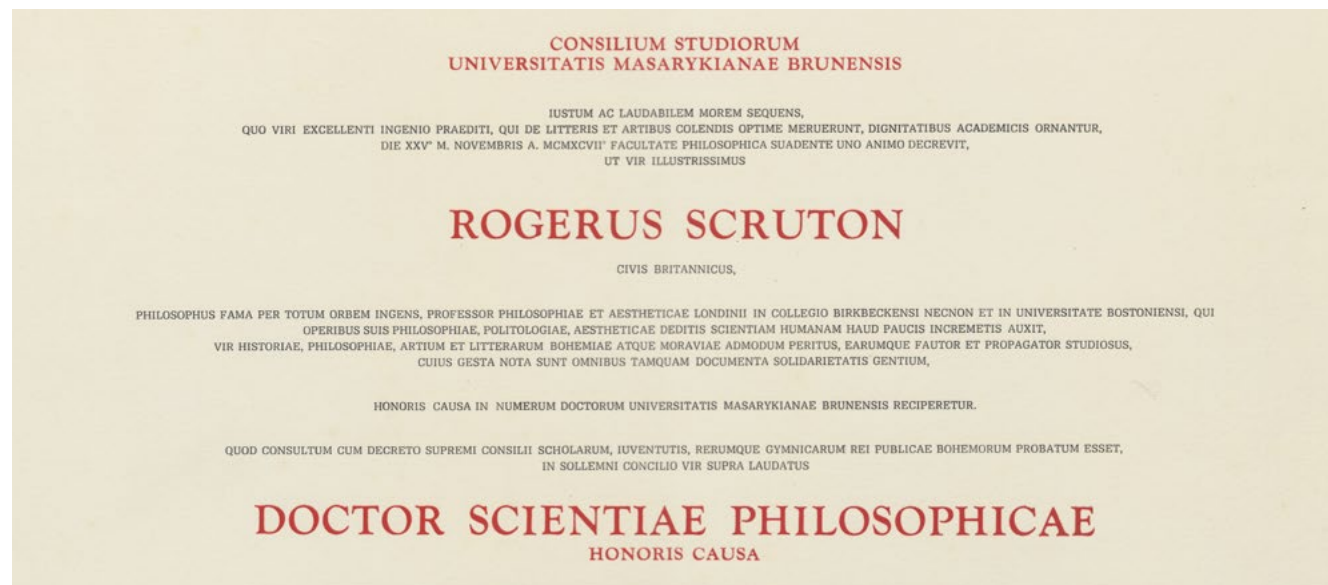


**Ochrana archiválií a jejich digitalizace**

Archiv Masarykovy univerzity nyní spravuje více než 2 600 běžných metrů dokumentů, uložených ve 251 fondech a sbírkách. V současné době je pro ochranu archiválií i pro jejich zpřístupnění obecně hojně využívaná digitalizace. Pro šetrné skenování slouží nový velkoformátový knižní skener Zeutschel OS 14000. V letošním roce jsou skenovány Nationale – knihy zapsaných studentů naší univerzity z období první republiky.



Sken diplomu čestného doktora filozofie Rogera Scrutona (doktorát udělen Masarykovou univerzitou 2. 10. 1998), pořízený na velkoformátovém skeneru Zeutschel.



Kino Scala slouží Brňanům jako významné premiérové kino již od roku 1929. Přestalo oba totalitní režimy (i když se po dlouhá léta muselo jmenovat Kino Moskva). Až v roce 2011 mu hrozil zánik – staré velkokapacitní jednosálové kino už neobstávalo v konkurenci moderních multiplexů. Zásluhou intervence akademiků z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a jednání vedení univerzity se zástupci města Brna vyústila původní hrozba v unikátní

výsledek: provozovatelem kina se stala Masarykova univerzita ve spolupráci se společností Aeropolis. Prostor v roce 2013 ožil jako Univerzitní kino Scala a znovu se stal premiérovým kinem, vrátil se také jako dějiště přednášek, konferencí a dalších kulturních událostí univerzity. A došlo k zásadnímu obratu – v posledních letech se Scala oficiálně drží na pozici nejnavštěvovanějšího jednosálového kina v České republice.



**Filmové i odborné a popularizační akce**

Kino má neotřelou dramaturgii – dává prostor i filmům a festivalům, na které divák v multiplexech nenarazí. Každovečerní program zajišťuje partnerská společnost Aeropolis. Pravidelnou součástí programu ožívají přímé přenosy z Metropolitní opery či Národního divadla v Londýně. Masarykova univerzita v sále kina realizuje své reprezentativní akce, zejména ty, které jsou určeny širší veřejnosti a počítají s větším auditoriem. Kino Scala je pravidelným dějištěm popularizačních akcí, jako jsou „Science Slam“ či „Filmový festival Fakulty informatiky“, a především konferencí, od menších až po několikadenní mezinárodní sympozia různého odborného zaměření. Kino se stalo pravidelným dějištěm premiér dokumentů a filmů České televize, hudebních festivalů Filharmonie Brno. Hostí cestovatelské a popularizační přednášky, pořady a divadla pro děti či například roadshow DVTV nebo Respektu.

**Kino jako zázemí pro studenty**

Raritní skutečností je, že určité dny v týdnu sál kina slouží pro populární celouniverzitní kurzy. Studenti tak za velkým plátnem do přitní kinosálu přicházejí na pravidelné přednášky, jako jsou „Uměnovědný biograf“, „Literatura a film“, „Současné umění“ a další. Aktivní studenti se rovněž mohou přihlásit do kurzu „Provoz kina“, a pokud uspějí se svým projektem, mohou v ostré praxi vyzkoušet, co vše obnáší provoz kina po stránce dramaturgické, propagační, technické i ekonomické. Dostanou totiž do gesce cyklus deseti projekcí zařazených do veřejného programu kina. Na začátku každého semestru kinem projdou stovky studentů z mnoha zemí světa, protože Centrum zahraniční spolupráce v sále pořádá orientační týden pro všechny nové zahraniční studenty na Masarykově univerzitě.



Aula se nachází v komplexu Masarykovy univerzity na Komenského náměstí 2, Brno. Jde o architektonicky i urbanisticky hodnotný soubor historizujících budov původně Technického učiliště rozšířeného na Německou vysokou školu technickou. Po roce 1945 se budovy staly sídlem Lékařské fakulty Masarykovy univerzity. V současné době zde působí několik univerzitních pracovišť.



# MÍSTA SETKÁVÁNÍ MENDELŮV REFEKTÁŘ

22

Historie prostoru augustiniánské jídelny, dnes známé jako Mendelův refektář, sahá do konce 18. století. Celé křídlo kláštera bylo postaveno po příchodu augustiniánů na Staré Brno v roce 1783, neboť si s sebou ze svého původního konventu na Moravském náměstí přinesli zánovní knihovnu, která byla zhotovena na míru svému původnímu umístění a v „novém“ klášteře vhodný prostor

chyběl. Knihovna se nachází v prvním patře, přímo nad Mendelovým refektářem. Původní barokní místnost jídelny byla v roce 1910 přestavěna v duchu vídeňské secese, což se nejvíce projevuje na florální výzdobě stropu. Hortenzie, rostlina, která strop zdobí, je oblíbenou květinou augustiniánů. Vegetabilní vzor se odráží i na podlaze, která je největší mozaikovou podlahou v Brně.



# MENDELŮV REFEKTÁŘ

23

Z výzdoby stojí za zmínku ústřední plastika, jež zobrazuje baziliku Nanebevzetí Panny Marie, poutníky, svatého Augustina a jeho matku, svatou Moniku. Latinský nápis v doslovném překladu zní: „Přivedl jsi nás k sobě a naše srdce spočívá v tobě.“ Na zdech jsou vyobrazeny opatské insignie, začátek řehole svatého Augustina nebo anděl držící v rukou znaky Čech a Moravy. Po stranách vstupních dveří jsou umístěny dvě busty moravských markrabat – Jana Jindřicha Lucemburského a jeho syna Jošta.



Mendelův refektář dnes slouží především jako místo pro konání přednášek a kulturních akcí. Sál je součástí jednoho z prohlídkových okruhů Mendelova muzea a konají se zde mezinárodně uznávané přednášky „Mendel Lectures“ s účastí světoznámých vědců nebo přednášky z cyklu „Seminar Series“ na nejrůznější témata. Sál obdivují návštěvníci i účinkující programu tradičního „Mendelova festivalu“ nebo úspěšných „Mendelových dnů“. Krásný secesní sál je také lákadlem pro milovníky hudby, jelikož hostí, společně s Mendelovým muzeem, řadu koncertů a hudebních vystoupení. V neposlední řadě zde ve spolupráci s Nakladatelstvím MuniPress uvádí do života zajímavé tituly z univerzitní produkce.



# MÍSTA SETKÁVÁNÍ VELKÁ AULA KARLA ENGLIŠE

24

Reprezentativnost prostoru auditoria maxima na Právnické fakultě poskytuje ideální prostředí pro akademické obřady a slavnosti Masarykovy univerzity.



# VELKÁ AULA KARLA ENGLIŠE

25

Celkový dojem návštěvníků z akcí umocňuje průčelí auditoria. Zdobí ho velké plátno, obraz Antonína Procházky z roku 1938. Rozměrná kompozice je členěna do tří horizontálních pásů. V nejvyšším pásu je bůh Hélios ohlašující lidstvu nový den, doprovázejí ho bohyně času Hory. Ve středním pásu jsou umístěny alegorické postavy

všech věd, které byly v té době na univerzitě zastoupeny. Středu dominuje mohutná postava Prométhea s hořící pochodní. Spodní pás zachycuje lidstvo při jeho každodenní činnosti. K postavě Prométhea se významově váže skupina postav dychtících po ohni poznání.



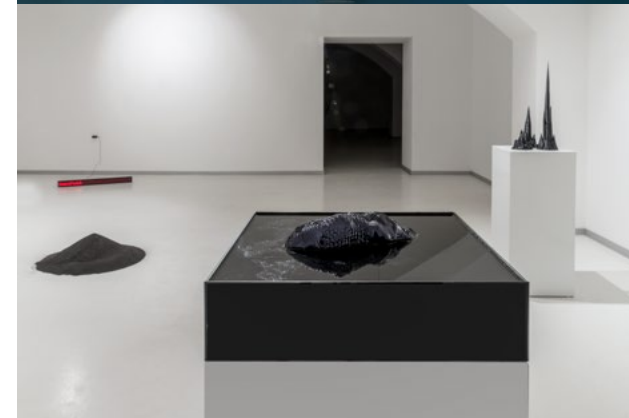
Unikátním místem Masarykovy univerzity se stala Galerie Pitevna, sídlící v prostorách dřívějšího Anatomického ústavu Lékařské fakulty na Komenského náměstí. Její výstavní plán se dlouhodobě zaměřuje na prezentaci současného umění. O jeho realizaci pečují kurátoři Petr Kamenický a Jana Nedomová z Katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Pod názvem „Schopen představ“ zde katedra pořádá řadu výstav špičkových autorů. Projekt má ambice přiblížit jedinečný svět umění a zprostředkovat ho odborné i laické veřejnosti.

Galerie zároveň slouží jako výuková laboratoř pro studenty, kteří se realizují v odborných úrovních zaměřených na produkci, design výstav, vlastní instalaci, kurátorství, přípravu komentovaných prohlídek a doprovodných programů. Je to i otevřený prostor pro komunikaci s odborníky z praxe. Galerie Pitevna nabízí umělcům výjimečné místo s dobrým osvětlením a kvalitním zázemím. Díky svému programu je vyhledávanou součástí Kulturního centra Masarykovy univerzity.



### Uskutečněné výstavní projekty

- Lukáš Rittstein, Barbora Šlapetová: Silná barva; 10. 3. – 8. 4. 2011  
 Josef Daněk, Vojta Horálek: Dignified Tramping; 18. 5. – 10. 6. 2011  
 Tomáš Hlavenka: Příměstský chodec; 16. 11. – 16. 12. 2011  
 Milan Houser: Teodoru Rotreklovi; 21. 2. – 16. 3. 2012  
 Moorland Productions: Control Mechanisms; 20. 3. – 19. 4. 2012  
 Veronika Šrek Bromová: Dopis otci, dopis matce; 17. 10. – 9. 11. 2012  
 Oživit a ozvláštnit; 15. 11. – 20. 12. 2012  
 František Kowolowski: Variabil; 6. 3. – 12. 4. 2013  
 Pavel Tichoň: Pitevna Pavla Tichoňe; 18. 3. – 11. 4. 2014  
 Milena Dopitová: Jednou tišeji, jindy hlasitěji; 23. 11. – 16. 12. 2016  
 TIMO: Když to pokaziš, tak se to dá kdykoliv opravit; 22. 2. – 17. 3. 2017  
 Václav Girs: Řecké fantazie; 24. 3. – 5. 5. 2017  
 Michael Hon: Imanence; 17. 5. – 23. 6. 2017  
 Vladimír Havlík: Insomnie; 4. 10. – 3. 11. 2017  
 David Hanvald: Estetický podzim v konceptuálním Brně; 9. 11. – 15. 12. 2017  
 David Možný: Open Space; 7. 3. – 13. 4. 2018  
 Petr Kunčík: Míšeň; 25. 4. – 25. 5. 2018  
 Dominika Šimková: Algebraický goniometrický a spirituální tvar komplexního čísla; Anna Martínková: Teorie Odcizení; 6. 6. – 29. 6. 2018  
 Jan Vichr: HLE-DÁNÍ & PŘE-TVÁ-ŘENÍ; 6. 9. – 28. 9. 2018  
 Katarína Hládeková: Čtyři modely; 8. 10. – 2. 11. 2018  
 Vilém Balej: Poprvé v Brně; 21. 11. – 21. 12. 2018  
 Ester Kordošová: Relikviár; Kateřina Míková: I want to break fry; 31. 1. – 13. 2. 2019  
 Helena Lukášová: Miluji věci, mlčenlivé soudruhy; 20. 2. – 29. 3. 2019  
 Petr Písařík: MÍSTO ČINU; 10. 4. – 18. 5. 2019  
 Anna Hulačová: Rezidua kolektivizace; 3. 10. – 15. 11. 2019  
 Břetislav Malý: Světlo musí být zlaté; 4. 12. 2019 – 17. 1. 2020  
 Jiří David: Dva muži viděli lišku; 26. 2. – 26. 6. 2020  
 Vladimír Houdek: Příběh zítřka; 6. 10. – 12. 11. 2021  
 Petr Dub: B.I.G.; 24. 11. 2021 – 8. 4. 2022  
 Martin Skalický: V podzemí; 6. 10. – 11. 11. 2022  
 Samuel Paučo: A Love Supreme; 1. 12. 2022



## Hudební soubory Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity

**Collegium musicum** je studentský komorní orchestr. Zabývá se interpretací vážné hudby skladatelů baroka, klasicismu, romantismu i soudobých autorů. V současnosti má orchestr kolem 30 členů. Je nejstarším pravidelně zkoušejícím a koncertujícím vysokoškolským orchestrem, který vedou vyučující – aktivní profesionální hudebníci –, nejen na Masarykově univerzitě, ale i na Moravě. Soubor prezentuje univerzitu také v zahraničí, je vítězem soutěže v italském Lancianu. Umělečtí vedoucí: Miloš Šmerda a Eduard Tomašík.

**Pěvecký sbor Masarykovy univerzity** tvoří téměř šedesát studentů. V repertoáru má skladby klasiků od renesance až po současnost, včetně písní lidových a populárních. V poslední době se prezentuje jako těleso kantátového či oratorního typu, neboť spolupracuje s jinými sbory, orchestry a institucemi, především s Filharmonií Brno, Národním divadlem Brno, Filharmonií Bohuslava Martinů Zlín, Komorní filharmonií Pardubice, Moravskou filharmonií Olomouc, Štátnou filharmóniou Košice, Das Leipziger Universitätsorchester. Sbormistr: Jan Ocetek.

**Pěvecký sbor PdF MU** – dívčí sbor zpívá repertoár napříč žánry, od dvojhlasu po čtyřhlas, a cappella či v doprovodu klavíru i jiných nástrojů. Sbormistři: Markéta Musilová a František Ostrý.

**MUNicimbal** – cimbálový soubor hraje široký repertoár žánru lidového, jazzového i populárního. Umělecký vedoucí: Eduard Tomašík.



**Doc. Vladimír Richter** je významným specialistou na autentické provozování staré hudby. Bohatě uplatnění nachází jako interpret soudobých vokálních komorních skladeb. Je jedním ze zakladatelů a uměleckých vedoucích vokálně experimentálního souboru „Affetto“ a členem komorního souboru „Ensemble poétique“.

### Mužský pěvecký sbor Láška opravdivá

Pěvecký sbor založili v roce 2009 Jaroslav Černocký a Jan Špaček s cílem oživit tradici interpretace skladeb pro mužský sbor. Těleso funguje při Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity a jeho členy jsou vesměs studenti či absolventi brněnských vysokých škol. V současnosti má sbor okolo třiceti stálých členů. Repertoár se specializuje na pravoslavnou duchovní tvorbu, mj. na nápěvy z Podkarpatské Rusi, a na českou sborovou tvorbu 19. a 20. století, především Leoše Janáčka. „Láška opravdivá“ je název jednoho z Janáčkových mužských sborů na lidový text a v názvu pěveckého tělesa má symbolizovat repertoárový soulad duchovní hudby a lidové písně.

## Indigo Quartet

Indigo Quartet působí na brněnské hudební scéně od roku 2000. V trvalém složení Jan Bělohlávek ( housle), Martin Flašar ( housle), Martina Himerová (viola) a Pavel Borský (violoncello) hraje od roku 2005. Během své existence si soubor vytvořil specifický, neklasicky znějící zvuk a svébytný styl prezentace s nezaměnitelnou energií. Kvarteto se soustředí především na interpretaci soudobé hudby žijících autorů (Miloše Štědrone, Martina Flašara, Zdeňka Krále, Barryho Yuk Bun Wana, Jany Bařinkové, Ondřeje Kyase a jiných) a tvorby výrazných osobností české hudby 20. století (Jana Nováka, Bohuslava Řehoře a dalších). Soubor se nezaměřuje na specifický hudební žánr, flirtuje s jazzem, rockem, popem nebo world music.



## Symfonický orchestr Masarykovy univerzity

Symfonický orchestr Masarykovy univerzity založil Martin Mazánek v roce 2005 na Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Zpočátku se jednalo o smyčcový orchestr, od roku 2007 pak o menší symfonický orchestr a od roku 2011 o velký symfonický orchestr. Mezi hráči orchestru jsou především studenti různých fakult Masarykovy univerzity, ale také studenti Mendelovy univerzity, Vysokého učení technického, Veterinární univerzity Brno, Janáčkovy akademie múzických umění a Konzervatoře Brno. Předností symfonického orchestru je také to, že kromě tradičního repertoáru zařazuje na program díla, která mají světovou nebo českou premiéru. Repertoár zahrnuje díla od období klasicismu až po současnost.





## Cyklus videorozhovorů „MUSíme to vědět!“

Do pořadů „MUSíme to vědět!“ si Jiří Hanuš zve odborníky z nejrůznějších oblastí a společně hledají odpovědi na palčivé otázky, které často překračují hranice jednotlivých oborů.

### I když už něco víme, stále je co poznávat

Cyklus rozhovorů doplňují krátké přednášky pod názvem „MUSíme to poznat!“, ve kterých hosté z seriálu „MUSíme to vědět!“ dostávají příležitost podrobněji představit své téma. Pořady vznikají ve spolupráci s Martinem Fialou a Radkem Gomolou ve Studiu Munipress.

Kde vše najdete? [kuc.muni.cz](http://kuc.muni.cz)



#### Série 1 (2022)

- Ep. 01 Zdeněk Kříž: Světový řád a válka na Ukrajině
- Ep. 02 Vendula Chalánková a Karel Rechlik: Mendel 200
- Ep. 03 Josef Šaur: Nepochopitelné Rusko?
- Přednáška 01 Josef Šaur: Jsou dějiny Ruska minulostí nebo současností?
- Ep. 04 Jindřich Chatrný: Poslání a vášně doktora Teyschla
- Ep. 05 Andrej Borisovič Zubov: Rusko mimo Rusko
- Přednáška 02 Blanka Křížová a Eliška Svobodová:  
O Gregoru J. Mendelovi a GMO
- Přednáška 03 Zdeněk Kříž: Mýtus o slibu nerozšiřování NATO

#### Série 2 (2023)

- Ep. 06 Ivan Šedivý: Prezident Masaryk a mytologie první republiky
- Ep. 07 Lucie Dobrovolná: Není stres jako STRES
- Ep. 08 Zdeňka Dohnalová: Smrt za zavřenými dveřmi
- Přednáška 04 Zdeňka Dohnalová: Úvod do thanatologie, nauce o smrti
- Ep. 09 Daniel Nývlt: Jak čeští vědci dobývají Antarktidu



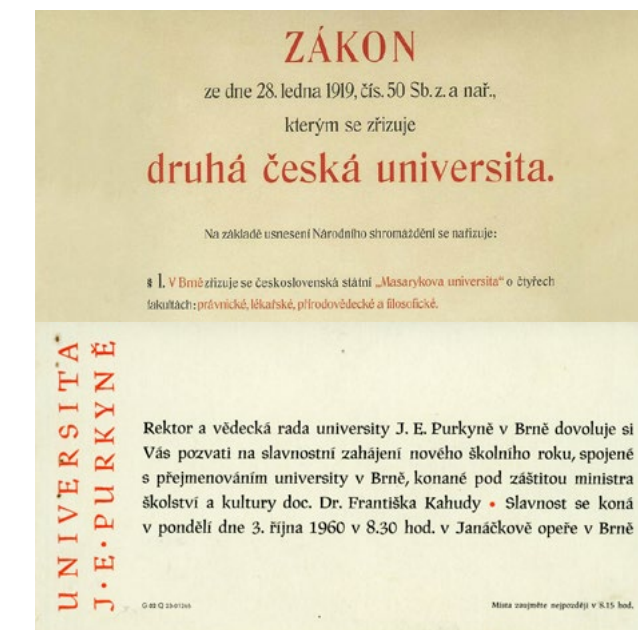
## Jaroslava Kacetlová: „Vzít mrtvým jméno a čest...“ Snahy univerzity o návrat k původnímu názvu

Univerzita nesla Masarykovo jméno od svého založení v lednu 1919. O síle sdělení tohoto názvu vypovídá, že v průběhu své existence ve složitých politicko-spoločenských poměrech název prošel několika změnami. K první změně došlo v srpnu 1940, v průběhu nacistické okupace. Univerzita tehdy dostala název „Česká univerzita v Brně“. Po osvobození v roce 1945 se ke svému původnímu názvu spontánně vrátila. Ovšem během padesátých let, symbolizovaných mimo jiné silnou protimasarykovskou kampaní, začala od svého jména upouštět a v dobových dokumentech se setkáváme s označením „Univerzita v Brně“. V létě 1959 zvolila vědecká rada univerzity název Univerzita Klementa Gottwalda. Nakonec byla univerzita na počátku akademického roku 1960/1961 přejmenována na „Univerzitu Jana Evangelisty Purkyně“. V atmosféře politického uvolnění se na jaře 1968 objevily hlasy z řad zaměstnanců i studentstva volající po návratu k původnímu názvu univerzity. Byla ustavena speciální komise, která Masaryka uváděla jako nad jiné povolaného představitele univerzitních idejí pro jeho proslulost v obhajování metod exaktní vědecké práce, kritického myšlení a společenského významu vědy. Pro návrat k Masarykovu jménu se vyslovily vědecké rady tří ze čtyř fakult univerzity. Při rozhodujícím hlasování univerzitní vědecké rady v červnu 1968 však návrh o jediný hlas neprošel. Hlasy pro návrat k původnímu názvu se objevovaly nadále do přelomu let 1968 a 1969, a to jak ze strany veřejnosti, tak zevnitř univerzity. Návratu původního názvu se univerzita dočkala až po listopadové revoluci, na počátku roku 1990. Filozof Lubomír Nový dal ve svém projevu na veřejném zasedání univerzitní rady u příležitosti

návratu Masarykova jména do názvu univerzity podnět „neomezit se na symbol, heslo, kamenný pomník ... ale vrátit Masaryka do běžného povědomí, přirozeného krevního oběhu vědy a kultury ... nad ním a s ním si lámat vlastní hlavu“.

Přejme univerzitě, aby už nemusela o své jméno bojovat, ale mohla se soustředit na jeho naplňování v každodenní činnosti jak uplatňováním kritických metod ve vědě a v náhledu na sebe samotnou, tak rozvíjením společenského významu vědy.

Souhrn doprovodného tisku k Masarykovým dnům 2023



# MASARYK UNIVERSITY CENTRE FOR CULTURE, ART AND EVENTS

32

Although a university's *raison d'être* is to provide education in different academic fields, culture should also have its place here and in at least three ways. Artistic disciplines are represented at universities, cultural events reflect the inner strengths and creativity of the institution, and not least, we can talk about an organizational culture which is created by the personnel policy.

The management of Masaryk University which came to office in the autumn of 2019 set itself the goal of unifying and developing the activities of university institutions which are also dedicated to culture: MuniPress Publishing House, the Mendel Museum in the Augustinian Monastery in Staré Brno, the University Centre Telč within the former Jesuit grounds, and the MU Archives which focus on documents and illustrated material which could be useful when organizing exhibitions and other events.

Two platforms in particular have emerged to raise the profile of this effort to link already existing institutions: "Masaryk Days" held at the start of March in honour of the university's spiritual father, and "Mendel Days" at the start of November.

The theme for 2023 is the responsibility of scientists and intellectuals: part of Masaryk Days will commemorate the prominent figure of Sir Roger Scruton, who was instrumental in maintaining the idea of the university during the period of Normalization. There will also be a focus on the current theme of Russian aggression towards Ukraine, which has raised a large number of questions concerning the responsibility of the Russian intelligentsia. Professor Andrej Zubov, an opponent of the Putin regime, will lecture on the outlook for democracy in Russia and the position of Russian intellectuals both within and outside of Russia. Mendel Days will focus on the responsibility arising from the risks related to modern genetic research.

Naturally, the cultural activities of the university do not end with these events. Music and theatre groups operate within the university; the Brno-Bohunice Campus is the location of valuable works of art (for example, sculpture by Stanislav Kolíbal), with the result that its grounds have become a distinctive sculptural park; art and archival collections continue to grow and the exhibition space of the Pitevna Gallery is partly in operation despite the pandemic. The academic ceremonies are themselves a kind of work of art. In addition, the Rector's Council for Culture and the Arts continues to function, although it lost one of its long-standing members, Rector Emeritus Eduard Schmidt (1935–2021), who was an example of a scholar who contributed a great deal towards university culture.

This booklet aims to highlight these institutions and their current activities. Thanks to the accompanying illustrated material, the reader can at least form a general idea of the works which are being produced by these institutions.

A festive atmosphere is added to these events by the Scala University Cinema, which provides space for high-quality film productions in addition to educational and cultural enterprises. It is also worth mentioning the grounds of the Augustinian Monastery in Staré Brno and the traditional auditorium "Velká aula Karla Engliše" of Masaryk University's Faculty of Law. The cooperation with MUNI TV, a students' studio at the Faculty of Social Sciences, is also of invaluable help. It provides professional recordings, online broadcasts of events from the Centre for Culture as well as subsequent archiving.

Over the past three years the University Centre for Culture has become a reality. Its creative potential has been developed both during the difficult period of the anti-pandemic measures and the post-Covid period filled with new cultural and social challenges. It is pleasing to see that even during this period of crisis the university was a place that was alive with culture and art.

